

# ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

11.09.2026

## Зміст:

*(Натисніть на заголовок для переходу на текст)*

### **Загальні питання**

[Мінкульт затвердив рекомендації щодо проведення культурних заходів під час тривоги. – Дар'я Лобанок](#)

[Удар по спадщині: реальний масштаб культурних втрат України. – Ірина Пташка](#)

[росіяни знищили склад, де зберігалася робота художника Нікити Кадана «Нова цілісність». – Дар'я Лобанок](#)

[Держмистецтв оголосило конкурс грантів президента для молодих митців у 2027 році. – Діана Горон](#)

### **Вшанування пам'яті**

[«Хотілося б, щоб це було місце, де збираються студенти». – Катерина Сліпченко](#)

### **Міждисциплінарні практики**

[Навіщо художницям та художникам перформанс? – Яна Качковська](#)

### **Театр**

[«Схід Опера Фест – 2026» пройшов екватор: понад 6 тис. глядачів і нова модель партнерства](#)

[Українські актори Театру Франка відкриють своєю виставою ювілейний фестиваль у Словаччині. – Дарина Рубан](#)

[У театрі Марії Заньковецької покажуть виставу «Поліандрія. Анатомія любові». – Катерина Сліпченко](#)

[Робимо дощ, вітер, шарудимо листям. – Софія Сіренко](#)

[Театр «Березіль» ремонтуватиме дах за 13,6 мільйона гривень. – Олексій Содома](#)

### **Хореографічне мистецтво**

[Балетмейстерка Тетяна Льозова: «Не потрібно створювати „шароварщину“, щоб довести, що вистава українська». – Катя Єлецьких](#)

### **Візуальні мистецтва**

[Тев'є та Голда повертаються до Дніпра: у місті створили зворушливу](#)

[скульптуру. – Ірина Пташка](#)

[Від харківського метро до світових виставок: як студія Aza Nizi Maza перетворює дитячі малюнки на масштабне мистецтво. – Юлія Пащенко](#)

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

[Понад 7 тисяч фільмів: ЮНЕСКО допоможе оцифрувати найбільший кіноархів України. – Дарина Рубан](#)

[Довженко-Центр отримає міжнародне фінансування на порятунок 62 тисяч кіноплівок. – Віолетта Луньова](#)

[Фільм «Камуфляж» Микити Гібаленка покажуть на кінофестивалі в Гамбурзі. – Вероніка Якимець](#)

[На фестивалі Wiz-Art у Львові покажуть фільми Суспільного «Ілюзія тихої ночі» і «Тиша лиманів». – Мар'яна Зінченко](#)

[Фільм «Дисидент»: незвична, але надто нерівна спроба розповісти про український Опір кінця 1960-х. – Дмитро Десятерик](#)

[В український прокат вийшла польсько-ірландсько-українська історична драма «Санаторій Горького: Поєдинок». – Катерина Ношкалюк](#)

[Важка атлетика VS танці: вийшов трейлер української комедії «Танці зі штангою»](#)

[«ДАУ»: тоталітаризм Хржановського як нестерпний чуттєвий досвід. – Соня Вселюбська](#)

### **Декоративно-ужиткове мистецтво**

[«Виткане серцем»: у Рівному відкрили виставку майстрині художнього ткацтва Галини Логощук. – Катерина Ношкалюк](#)

### **Література. Книговидання**

[«Книжковий бум» завершився: як вижити українському книжковому ринку. – Олексій Ерінчак](#)

[Стівен Фрай, Жадан і Дронь: у Львові стартував 33-й BookForum. – Зоряна Шейгец](#)

[У Львові триває 33-й міжнародний BookForum. Головні події 11 вересня. – Наталка Горішня](#)

[На Форумі Видавців у Львові презентують збірку історій військових волонтерів. – Дар'я Лобанок](#)

### **Музейна справа**

[Ретроспектива наймолодшої з шістдесятників: у Києві експонують роботи скульпторки Аліси Забой. – Катерина Кадакова](#)

Роботи авангардиста Анатолія Петрицького вперше за понад 50 років покажуть у Києві

У Художньому музеї Луцька відкрили персональну виставку Миколи Ковальчука. – Катерина Ношкалюк

У Музеї Корсаків продовжили виставку «КОД колекціонера». – Катерина Ношкалюк

В Острозі презентували проєкт «База даних українських рукописних книг XI–XVI ст. як символ боротьби за українську ідентичність Русі-України». – Галина Максимчук

### **Охорона культурної спадщини**

Мозаїку «Птаха» Алли Горської та Віктора Зарецького визнали пам'яткою національного значення. – Дар'я Лобанок

Зі Львова у Кременець передали відреставровані старовинні ікони XVIII ст. – Зоряна Яремишин

## Загальні питання

Мінкульт затвердив рекомендації щодо проведення культурних заходів під час тривоги. – Дар'я Лобанок

Міністерство культури затвердило рекомендації щодо проведення масових культурних та розважальних заходів під час загрози жовтого рівня. «Організатори мають завчасно підготувати чіткий план дій, забезпечити доступ до укриттів та оперативно інформувати відвідувачів про рівень загрози. Водночас людина має отримувати всю необхідну інформацію, щоб самостійно ухвалювати рішення щодо подальшого перебування на заході», – зазначила віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики – міністерка культури Т. Бережна. Так, відповідно до оновленої системи оповіщення під час повітряної тривоги, жовтий рівень загрози не означає автоматичного припинення заходу. Організатор може продовжити подію за умови, що забезпечені необхідні умови безпеки, зокрема доступ до укриття для всіх відвідувачів, учасників і персоналу. Якщо оголошено червоний рівень загрози до початку події, захід не розпочинається. Якщо червоний рівень встановлено вже під час заходу, організатор припиняє його проведення, інформує людей про найближче укриття та забезпечує організований перехід до нього. Також Мінкульт розробив рекомендації для проведення концертів, фестивалів, виставок, ярмарків та інших масових подій на відкритих територіях. Зазначається, що організатор має оцінити, скільки людей може потрапити в укриття та доступність до нього. Якщо забезпечити швидкий доступ до них неможливо, Мінкульт рекомендує не проводити захід на відкритій території під час жовтого рівня загрози. Щодо перенесення, відновлення чи скасування заходів організаторам рекомендують враховувати безпекову ситуацію, тривалість перерви, комендантську годину, роботу громадського транспорту та можливість безпечного повернення людей додому. Затверджені рекомендації не скасовують вимог законодавства у сфері цивільного захисту, а також рішень військового командування, військових адміністрацій, органів державної влади та місцевого самоврядування. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-provoditi-masovi-zahodi-pid-chas-zhovtogo-rivnya-zagrozi-novi-pravila-317581/>

Удар по спадщині: реальний масштаб культурних втрат України. – Ірина Пташка

Міністерство культури України продовжує вести облік усіх фактів понівечення та руйнації об'єктів культурної інфраструктури та історичного надбання. Попри постійні обстріли та зростання кількості пошкоджених пам'яток, Україна вже перейшла від фіксації збитків до практичного відновлення культурного надбання. Ключовим інструментом спасіння став Український фонд культурної спадщини, який за підтримки 11 країн-партнерів отримав 4,3 мільйона євро. За словами міністерки культури Т. Бережної, перші грантові кошти направлено на протиаварійні роботи у Мистецькому Арсеналі – національному культурно-мистецькому та музейному комплексі у Києві, а серед наступних пріоритетів – відбудова Іванківського історико-краєзнавчого

музею, створення безпечних фондосховищ та запуск системи швидкого реагування. Масштаб руйнувань охопив чверть усіх територіальних громад країни, а найбільших втрат зазнали Донецщина, Харківщина, Херсонщина, Запоріжжя, Одещина та Київ. На кінець серпня 2026 року зафіксовано пошкодження чи знищення понад 2,1 тисячі об'єктів культурної спадщини, зокрема пам'яток в історичному центрі Одеси під егідою ЮНЕСКО, та понад 2,6 тисяч закладів інфраструктури, де найбільше постраждали сільські клуби, бібліотеки та мистецькі школи. Ситуацію ускладнюють систематичні повторні обстріли та окупація частини територій, через яку реальна кількість втрачених цінностей залишається значно більшою за офіційні дані. Джерело:

<https://ktoday.com.ua/105426/udar-po-spadshhyni-realnyj-masshtab-kulturnyh-vtrat-ukrayiny/>

росіяни знищили склад, де зберігалася робота художника Нікіти Кадана «Нова цілісність». – Дар'я Лобанок

Кадан розповів, що росіяни поцілили по складу на околиці Києва наприкінці липня, і з того часу команда проєкту не має змоги потрапити всередину, щоб врятувати залишки, оскільки це небезпечно. «Судячи зі стану самих руїн, немає жодних підстав вірити, що будь-яка частина твору могла б вціліти», – написав художник. Кадан створив проєкт на замовлення Ribbon International. Його презентували у квітні у київському Павільйоні культури. «Нова цілісність» – виставка про втрату, відновлення і зміну уявлень про образ тіла. Художник працював з протезами та свідченнями ветеранів з пораненнями. Інсталяцію супроводжував звуковий ландшафт К. Пула, складений на основі свідчень чотирьох ветеранів, з якими взяла інтерв'ю соціологиня С. Лавренюк. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-kiyevi-znishcheno-instalyaciyu-nikiti-kadana-nova-cilisnist-317567/>

Держмистецтв оголосило конкурс грантів президента для молодих митців у 2027 році. – Діана Горон

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголосило конкурс на отримання грантів президента для молодих діячів у галузі театрального, музичного, циркового, образотворчого мистецтва, письменників і майстрів народного мистецтва у 2027 році. Докладніше про умови участі:

<https://detector.media/infospace/article/252466/2026-09-10-derzhmystetstv-ogolosylo-konkurs-grantiv-prezydenta-dlya-molodykh-mytsiv-u-2027-rotsi/>

### **Вшанування пам'яті**

«Хотілося б, щоб це було місце, де збираються студенти». – Катерина Сліпченко

У львівському парку ім. Івана Франка 9 вересня представлено світлову артінсталяцію «Формула Пам'яті», присвячену українському вченому, громадському діячеві, ректору Львівського університету та міністру освіти та науки І. Вакарчуку. Інсталяцію показали безпосередньо на місці, де планують створити майбутній громадський простір його пам'яті. С. Вакарчук, фронтмен

гурту «Океан Ельзи», під час дійства виконав пісню «Ночі і дні», одну з улюблених композицій свого батька. Автором інсталяції є світловий та архітектурний дизайнер М. Каблука, а в основу його роботи лягла ідея спадкоємності. Водночас у Львові триває архітектурний конкурс на проєкт постійного культурно-мистецького простору пам'яті І. Вакарчука. Докладніше:

[https://zaxid.net/svyatoslav\\_vakarchuk\\_rozpoviv\\_pro\\_prostir\\_pamyati\\_yogo\\_batka\\_ivana\\_vakarchuka\\_eksklyuzivne\\_intervyu\\_n1645427](https://zaxid.net/svyatoslav_vakarchuk_rozpoviv_pro_prostir_pamyati_yogo_batka_ivana_vakarchuka_eksklyuzivne_intervyu_n1645427)

### **Міждисциплінарні практики**

**Навіщо художникам та художникам перформанс? – Яна Качковська**

У Дніпрі завершилася резиденція з перформативних практик «100 перформансів», яку організувала галерея «Артсвіт». Резиденцію курирував польський художник і перформер Вальдемар Татарчук, а менторами стали О. Сусленко і М. Медведєв. До програми долучилися десятеро учасників та учасниць із різним мистецьким досвідом: у режисурі, танцях, фотографії, відеографії, ілюстрації та інших образотворчих мистецтвах. Об'єднувало їх не стільки спільне професійне поле, скільки інтерес до медіуму, який для більшості не був основним способом роботи. Резиденція стала продовженням роботи «Артсвіту» з перформативними практиками. У 2017 році В. Татарчук вперше приїздив до Дніпра з триденним воркшопом для місцевих. Команда галереї надалі звернулася до перформансу у 2019 році, коли її перша масштабна програма резиденцій мала окремий напрям, який також курував Татарчук. Тоді перформативну практику розглядали в контексті неформальної мистецької освіти, обміну досвідом між локальними та приїжджими учасниками й роботи з міським середовищем. Сам Татарчук говорив і про свій внесок у формування перформативного руху в Дніпрі. Після кількох років перерви команда галереї «Артсвіт» знову повернулася до перформансу. Резиденція продовжує інтерес до практики, яка дозволяє художникам і художницям тимчасово виходити за межі притаманних їм медіумів і перевіряти, що відбувається з їхньою роботою, коли її матеріалом стає дія. Авторка ділиться міркуваннями, навіщо художникам перформанс, якщо вони не перформери. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1392134-naviso-hudoznicam-ta-hudoznikom-performans/>

### **Театр**

**«Схід Опера Фест – 2026» пройшов екватор: понад 6 тис. глядачів і нова модель партнерства**

За перші два тижні «Схід Опера Фест – 2026», який проходить за підтримки Українського культурного фонду в Харкові, відбулося 16 подій, відкрито три виставки, а фестивальні заходи вже відвідали понад 6 тисяч глядачів. У фестивалі беруть участь 18 колективів із 11 українських міст, загалом у програмі – 38 подій і близько 900 учасників. Водночас захід став майданчиком для розвитку нової моделі цивільно-військового партнерства у сфері культури. Харківський національний академічний театр опери та балету першим серед національних театрів України запровадив посаду

Уповноваженого з цивільно-військового співробітництва. Це рішення пов'язане зі статусом Харкова як найбільшого прифронтового міста країни та передбачає системну співпрацю театру з військовими частинами. У межах цієї співпраці поранені військовослужбовці беруть участь у культурних і реабілітаційних заходах театру, зокрема програмах арт-, музико- та вокалотерапії. Окремі напрями роботи стосуються мистецької реінтеграції ветеранів та підтримки військових через благодійні ініціативи. Цю модель представлено і на «Схід Опера Фест – 2026». У кожному з театрів-учасників фестивалю є чинні військовослужбовці Сил оборони України. До фестивальної мережі цивільно-військового партнерства також долучилися БФ «Волонтерський штаб 5 бригади», Рада ветеранів 5 штурмової бригади, ВМКЦ ПнР та соціально-громадська ініціатива «Друзі Харківського Шпиталу». Показовим прикладом такого партнерства стала «Ода стійкості» – національний симфонічний проєкт, прем'єра якого відбулася у День пам'яті захисників і захисниць України. Проєкт, автором і диригентом-постановником якого є військовослужбовець С. Лихоманенко, об'єднав професійних музикантів, молодих харківських композиторів та військовослужбовців. Ще один практичний напрям цієї роботи – доступність фестивалю для військових та інших категорій, які постраждали від війни. Значну частину квитків організатори зарезервували для військовослужбовців, ветеранів, родин загиблих Захисників і Захисниць України, внутрішньо переміщених осіб та людей з інвалідністю. Важливо, що цивільно-військове партнерство в межах «Схід Опера Фест – 2026» уже виходить за межі окремого театру чи фестивалю. ХНАТОБ підписав Меморандум із Міністерством культури України про партнерство і співпрацю у сфері культури. Один із напрямів документа – професійна реінтеграція мобілізованих військовослужбовців, які до служби працювали у сфері культури, ветеранів війни та членів родин загиблих Захисників і Захисниць України. Першим практичним кроком Меморандуму має стати проєкт «Оркестр ветеранів» у межах національного проєкту «Ода стійкості». Його мета – створити музичний колектив із ветеранів, розвивати його концертну діяльність та налагодити співпрацю з провідними культурними інституціями України і зарубіжжя. У цьому контексті «Схід Опера Фест – 2026» демонструє зміну самого підходу до цивільно-військової взаємодії: від допомоги військовим – до спільного творення культурних проєктів, реінтеграції та професійної взаємодії. Окреме значення має участь у фестивалі колективів із прифронтових територій – Харкова, Херсона, Миколаєва, Сум та Дніпра – як можливість продовжувати повноцінне культурне життя в умовах війни та підтримувати професійні зв'язки між регіонами. Фестиваль завершиться 18 вересня. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/shid-opera-fest-2026-proyshov-ekvator-ponad-6-tis-glyadachiv-i-nova-model-partnerstva-317578/>

Українські актори Театру Франка відкриють своєю виставою ювілейний фестиваль у Словаччині. – Дарина Рубан

Українські актори відкриють 35-й театральний фестиваль Divadelná Nitra у Словаччині виставою «Макбет» І. Уривського. Показ проходитиме 25 вересня в Нітрі. Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainski-aktory-teatru-franka-vidkryiut-svoieiuvystavoiu-iuvileynyy-festyval-u-slovachchyni/>

У театрі Марії Заньковецької покажуть виставу «Поліандрія. Анатомія любові». – Катерина Сліпченко

У львівському театрі імені Марії Заньковецької 10 та 11 вересня – прем'єра вистави «Поліандрія. Анатомія любові». Автор п'єси – С. Кулибишев. Режисерка – Т. Губрій. Докладніше:

<https://zaxid.net/poliandriya-anatomiya-lyubovi-pro-shho-vistava-avtori-sy-uzhet-retsenziya-n1645421>

Робимо дощ, вітер, шарудимо листям. – Софія Сіренко

Івано-Франківський обласний театр ляльок готує прем'єру – виставу «Зачарована Десна» за повістю О. Довженка. Перший показ відбудеться 20 вересня, його одночасно зможуть відвідати 20 людей. Усім присутнім запропонують одягти маски для сну. Режисерка К. Лук'яненко в інтерв'ю розповідає про проєкт «Шосте чуття. Довженко», нову постановку та інклюзію в театрах ляльок. Докладніше:

<https://postimpreza.org/texts/robymo-doshch-viter-sharudymo-lystiam>

Театр «Березіль» ремонтуватиме дах за 13,6 мільйона гривень. – Олексій Содома

У Харківському драматичному театрі імені Тараса Шевченка планують відремонтувати покрівлю за понад 13,6 мільйона гривень. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/berezil-repair/>

### **Хореографічне мистецтво**

Балетмейстерка Тетяна Льозова: «Не потрібно створювати „шароварщину“, щоб довести, що вистава українська». – Катя Єлецьких

Прима-балерина Національної опери України Т. Льозова – виконавиця майже всіх головних партій великого класичного репертуару, а з червня – головна балетмейстерка Київської опери. В інтерв'ю народна артистка України розповідає про нові підходи та зміни в балеті, потребу в нових методах виховання нового покоління танцівників, необхідність промоції, маркетингу й появи справжніх балетних зірок. А ще про те, що український балет більше не може існувати за правилами, успадкованими від минулого. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/maybutnye-ukrajinskogo-baletu-zmini-vikliki-i-poshuk-identichnosti-317580/>

### **Візуальні мистецтва**

Тев'є та Голда повертаються до Дніпра: у місті створили зворушливу

скульптуру. – Ірина Пташка

Дніпровська театральна спадщина ожила у бронзовій скульптурі: скульптор Г. Хачатрян відтворив легендарний дуєт народних артистів та почесних громадян міста Дніпро – Ж. Мельникова і Л. Вершиніної. Композиція зображує митців у їх незабутніх образах Тев'є Молочника та Голді з культової вистави «Мир вашому дому». Незабаром цей артоб'єкт буде передано в культурно-діловий центр «Менора». Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/105336/tevye-ta-golda-povertayutsya-do-dnipra-u-misti-stvoryly-zvorushlyvu-skulpturu/>

Від харківського метро до світових виставок: як студія Aza Nizi Maza перетворює дитячі малюнки на масштабне мистецтво. – Юлія Пащенко

Розписаний будинок біля синагоги в Бабиному Яру, роботи для метро і театру, виставки за кордоном – харківська студія Aza Nizi Maza вже 14 років перетворює дитячу творчість на масштабні мистецькі проекти. Її засновник М. Коломієць не ділить художників на «талановитих» і «неталановитих» та переконаний: завдання наставника – не нав'язати дитині шаблонне сприйняття мистецтва, а створити безпечні умови для її власного розвитку. Після початку повномасштабного вторгнення студія продовжила роботу в укритті, залучаючи до проектів зокрема й нейровідмінних юних художників. Коломієць розповідає, як з'явилася ідея створення студії, над якими проектами працювали та що зараз у роботі. Докладніше:

<https://suspilne.media/kharkiv/1383650-vid-harkivskogo-metro-do-svitovih-vistavok-ak-studia-aza-nizi-maza-peretvorue-ditaci-malunki-na-masstabne-mistectvo/>

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

Понад 7 тисяч фільмів: ЮНЕСКО допоможе оцифрувати найбільший кіноархів України. – Дарина Рубан

У фондах Довженко-Центру зберігають понад 7 300 найменувань українських та закордонних фільмів – ігрових, документальних та анімаційних. Також колекція налічує тисячі архівних документів, пов'язаних з історією українського кіно. Підтримка ЮНЕСКО має допомогти Центру не тільки зберегти ці матеріали, а й зробити їх доступнішими. Перед початком проекту експерт організації з інженерно-технічних питань оглянув будівлю та підготував попередні рекомендації щодо приміщень і умов зберігання колекцій. Тепер ЮНЕСКО працює над закупівлею спеціалізованого ІТ-обладнання та рішень для надійного зберігання цифрових даних. Вони дозволять опрацьовувати матеріали, керувати ними та краще захищати їх. Особливу увагу в межах цього проекту приділять аудіовізуальним матеріалам, пов'язаним із єврейською історією та культурною спадщиною України. Проєкт реалізують за фінансової підтримки Європейського Союзу. Водночас нинішня допомога покриває лише частину потреб Довженко-Центру. Інституції також необхідна модернізація інфраструктури, покращення умов зберігання колекцій та комплексна цифровізація фондів. Міністерство культури та ЮНЕСКО планують

продовжити співпрацю, щоб залучити підтримку й для цих напрямів. Докладніше:

<https://shotam.info/ponad-7-tysiach-filmiv-yunesko-dopomozhe-otsyfruvaty-naybilshyy-kinoarkhiv-ukrainy/>

Довженко-Центр отримає міжнародне фінансування на порятунок 62 тисяч кіноплівок. – Віолетта Луньова

Національний центр Олександра Довженка залучить міжнародне фінансування на порятунок та оцифрування близько 62 тисяч кіноплівок, що опинилися під загрозою через повномасштабну війну та старіння носіїв. Гроші надійдуть у межах нової глобальної програми із захисту аудіовізуальної спадщини, про створення якої під час саміту Lumière у Франції оголосили Міжнародний альянс ALIPH та Національний центр кінематографії та анімаційного зображення Франції (CNC). На реалізацію ініціативи у 2027–2032 роках планується зібрати 15 мільйонів доларів, а перший транш у розмірі 500 тисяч доларів уже спрямують на невідкладні проєкти. Разом із Сирією Україна стала однією з перших держав-одержувачів допомоги. Як зазначила віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики – міністерка культури Т. Бережна, підтримка найбільшого кіноархіву країни дозволить оцінити стан фондів, модернізувати обладнання, захистити вразливі матеріали та підготувати фахівців. Французька сторона вже зобов'язалася виділяти на програму по 1 мільйону доларів щорічно протягом п'яти років. У Мінкульті наголошують, що збереження плівок в умовах російської агресії є критично важливим для захисту української культурної ідентичності та історичної пам'яті. Джерело:

<https://ktoday.com.ua/105392/dovzhenko-czentr-otrymaye-mizhnarodne-finansuvannya-na-poryatunok-62-tysyach-kinoplivok/>

Фільм «Камуфляж» Микити Гібаленка покажуть на кінофестивалі в Гамбурзі. – Вероніка Якимець

На кінофестивалі в Гамбурзі, що триватиме з 24 вересня до 3 жовтня, покажуть ігровий дебютний повнометр «Камуфляж» режисера М. Гібаленка у секції Große Freiheit (Велика свобода). Виробництво картини здійснила німецька компанія «kalekone film». Покази відбудуться 30 вересня у Metropolis та 3 жовтня у Hansa Filmstudio. Докладніше:

[https://lb.ua/culture/2026/09/10/765160\\_film\\_kamuflyazh\\_mikiti\\_gibalenka.html](https://lb.ua/culture/2026/09/10/765160_film_kamuflyazh_mikiti_gibalenka.html)

На фестивалі Wiz-Art у Львові покажуть фільми Суспільного «Ілюзія тихої ночі» і «Тиша лиманів». – Мар'яна Зінченко

Показ стрічки «Ілюзія тихої ночі» заплановано на 24 вересня, а документальний фільм «Тиша лиманів» покажуть 27 вересня. Докладніше:

<https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/9495/2026-09-11-na-festyvali-wiz-art-u-lvovi-pokazhut-filmy-suspilnogo-ilyuziya-tykhoi-nochi-i-tysha-lymaniv/>

Фільм «Дисидент»: незвична, але надто нерівна спроба розповісти про український Опір кінця 1960-х. – Дмитро Десятерик

«Дисидент», знятий за підтримки Українського культурного фонду та Держкіно, є режисерським дебютом С. Гуренка й А. Алфьорова. Співавтори намагалися якнайточніше відтворити атмосферу брежнєвського СРСР, але, на думку автора, замість історичної драми вийшов ідеологічний есей. Докладніше у відгуку:

<https://detector.media/kritika/article/252459/2026-09-10-film-dysydent-nezvychna-ale-nadto-nerivna-sproba-rozpovisty-pro-ukrainskyy-opir-kintsya-1960-kh/>

В український прокат вийшла польсько-ірландсько-українська історична драма «Санаторій Горького: Поєдинок». – Катерина Ношкалюк

В український прокат вийшов фільм «Санаторій Горького: Поєдинок» режисера Лукаша Палковського. Це польсько-ірландсько-українська стрічка, заснована на реальних подіях, розповідає про події, що розгортаються після радянського вторгнення до Польщі у 1939 році. Українська прем'єра відбулася 2 вересня в рамках XVII Одеського міжнародного кінофестивалю. Українську сторону в копродукції представляє Solar Media Entertainment. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1100616-v-ukrayinskii-prokat-viisla-polsko-irlandsko-ukrayinska-istoricna-drama-sanatorii-gorkogo-pojedinok>

Важка атлетика VS танці: вийшов трейлер української комедії «Танці зі штангою»

Команда продакшну Crazy Train представила офіційний трейлер романтичної комедії «Танці зі штангою», яка виходить у кінопрокат 22 жовтня. Стрічка є продюсерським дебютом для А. Арзуманяна. Разом із режисером О. Борщевським та сценаристами М. Куциком і К. Тимченком він створив новий продакшн Crazy Train. Раніше команда працювала разом над українськими комедіями «Скажене весілля», «DZIDZIO Контрабас» та «Потяг у 31 грудня» Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/treiler-tantsi-zi-shtanhoiu/>

«ДАУ»: тоталітаризм Хржановського як нестерпний чуттєвий досвід. – Соня Вселюбська

«Коли Венеційський фестиваль оголосив основний конкурс із „ДАУ” у списку, дивуватися насправді не було чому. Останніми роками в індустрійних колах ходили чутки, що російський режисер І. Хржановський воскрешає свій мегаломанський і небезпідставно скандальний проєкт про радянського фізика Л. Ландау. З понад 700 годин відзнятого переважно в Харкові матеріалу, що раніше існував у близько 15 фільмах і неопублікованих архівах, він презентує 195 хвилин чогось на кшталт хронологічного байопіку, побудованого навколо одержимості наукою і сексом. Де ж, як не на бієнале, що втратила два мільйони фінансування через разючу наполегливість залишити російський павільйон, пов'язаний з російською державою, запрем'єрити цей проєкт? Цього разу Міністерство культури України виступило з обуренням завчасно, а не

постфактум, як це було у 2024-му з прем'єрою „росіян на війні” від експрацівниці russia today; утім цією заявою воно зробило невдалий постріл. Центральну критику в ній спрямовано на факт російського фінансування, упускаючи найрезонансніший аспект систематичного насильства в низці конотацій, вкорінених у „ДАУ”. Хай там як, здається, ніщо не могло завадити очікуванню публіки. Найвпливовіші критики вже охрестили фільм шедевром, на преспоказі лунали оплески; а позиція Хржановського, який відмовився від російського громадянства й односкладно підтримав Україну, задовольняє всіх». Кінокритикиня С. Вселюбська, за її словами, витерпіла показ фільму на фестивалі. У цьому матеріалі вона згадує, в чому велика проблематика проєкту, та розповідає, як новий фільм занурює глядача в пекло радянської системи і як нові конотації війни роблять його перегляд абсолютно демонічним. Докладніше: [https://lb.ua/culture/2026/09/11/765086\\_dau\\_totalitarizm\\_hrzhanovskogo.html](https://lb.ua/culture/2026/09/11/765086_dau_totalitarizm_hrzhanovskogo.html)

### **Декоративно-ужиткове мистецтво**

**«Виткане серцем»: у Рівному відкрили виставку майстрині художнього ткацтва Галини Логощук. – Катерина Ношкалюк**

Захід пройшов 10 вересня у Рівненському краєзнавчому музеї. Логощук народилася та живе на Рівненському Поліссі – у селі Балашівка. Вона досліджує традиції місцевого ткацтва та створює рушники, рядна, покривала, доріжки й елементи традиційного вбрання. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1100735-vitkane-sercem-u-rivnomu-vidkrili-vistavku-maistrini-xudoznyogo-tkactva-galini-logoshhuk>

### **Література. Книговидання**

**«Книжковий бум» завершився: як вижити українському книжковому ринку. – Олексій Ерінчак**

Засновник книгарні «Сенс» зауважує: «„Книжковий бум”, спровокований заборонаю на російську книжку та безпрецедентною увагою до української мови й культури, завершився. На початку 2025 року продажі перестали демонструвати суттєве зростання рік до року, а конкуренція посилювалася. Основні гравці сповільнилися з майже дворазового зростання до 10–25 % рік до року (дані про доходи є у відкритих джерелах). При цьому середня вартість книжки за цей період також зросла приблизно на 10–15%, тож у кількості примірників зростання було ще скромнішим. Українська книжка стрімко заповнила вакуум після російського домінування: з'явилися десятки нових видавців і авторів та тисячі назв, яких раніше не видавали українською. Одночасно росли й мережі книгарень – іноді всупереч економічній доцільності, бо великі гравці хотіли захопити якомога більшу територію. Показовий приклад – аукціон за приміщення на Центральному вокзалі Києва: переможець запропонував майже пів мільйона гривень оренди на місяць із ПДВ, на 100 тисяч більше за найближчого конкурента – „Сенс”. На хвилі буму з'явилися й онлайн-магазини з великими інвестиціями, які почали переманювати клієнтів у тодішніх лідерів онлайн-продажів – Yakaboo та „Книгарні «Є»” – бонусами, знижками, кешбеками, сервісом і безкоштовною доставкою. Побічний ефект –

стрімке подорожчання залучення покупця: ставки в рекламних аукціонах Google і Meta часом з'їдали всю маржу з продажу книжки. У боротьбі за отримання якомога більшої частки ринку економічна доцільність відходила на другий план. Таке зростання не могло тривати нескінченно. Ринок почав повертатися до рівня, що більше відповідає реальним можливостям економіки країни під час війни. Причин тут може бути багато: завершення ефекту витіснення російської книжки, обмежена купівельна спроможність, скорочення аудиторії всередині країни та банальне насичення найактивніших читачів. Попри це, чимало видавців за інерцією продовжували купувати права на іноземні хіти, розширювати видавничі плани та друкувати великі наклади. Портфелі зростали, а попит – ні. Результат – перенасичення пропозицією, заморожені в накладях гроші, нижча оборотність запасів і дедалі менше маркетингової уваги до кожної окремої книжки. Із весни-літа 2025 року боротьба за частку ринку лише загострилася. Найпростішим і тому дедалі популярнішим інструментом конкуренції стали знижки. На ринку почався тотальний розпродаж. У сотнях вітрин, у телеграм-каналах та рекламних постах у соцмережах бачимо: „книжки на вагу”, „1+1=3”, „-30% на новинку”, „-50% на другу книжку”, „3=6” та „7=17” (так, ви правильно зрозуміли: бери 17, плати за 7). У покупців закономірно складається враження, що книжкова галузь – це суцільні знижки. Якщо акції немає сьогодні, достатньо погуглити або почекати до завтра, і омріяна бажанка десь з'явиться з дисконтом. Так „знижкова” ціна стає нормою, а РРЦ – рекомендована роздрібна ціна видавця – починає сприйматися як завищена. Особливо небезпечно спалювати маржу саме зараз, коли галузь потребує більших, а не менших фінансових резервів. На ринку, де повноцінне страхування товарних запасів від воєнних ризиків фактично недоступне, а росіяни регулярно б'ють по друкарнях, складах та логістиці, достатня маржа дає можливість накопичувати резерв на випадок наступного удару. Замість того, щоб інвестувати в промоцію читання та українських авторів, розвивати власні команди й тримати зарплати в галузі хоча б на середньоринковому рівні, гравці жертвують маржею заради утримання своєї частки ринку. У короткій перспективі така стратегія дозволяє втримувати продажі. У довгій – позбавляє галузь ресурсу для розвитку. Український книжковий ринок навчився конкурувати за читача, але не навчився збільшувати кількість читачів. Дедалі більше ресурсів ринку йде не на залучення нових читачів, а на боротьбу конкурентів за тих, хто вже купує книжки. Якщо ми хочемо, аби ринок зростав, недостатньо продавати більше тим найактивнішим читачам. Потрібно збільшувати кількість людей, які регулярно читають і купують книжки. Частину ресурсу, який сьогодні йде на переманювання наявних покупців, варто спрямувати на промоцію читання та залучення нових читачів. Так, ви можете справедливо зауважити, що знижки роблять книжки доступнішими в небагатій країні під час війни. Та проблема не в самій знижці й не в акціях як таких, а в перетворенні постійного дисконту на основний спосіб конкуренції. Ми можемо ще певний час ділити між собою незростаючий пиріг, зменшуючи власну маржу. А можемо нарешті почати діяти разом, аби зробити сам пиріг більшим».

Джерело:

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-zminivsyia-ukrajinskiy-knizhkoviy-rinok-za-2025-rik-prichini-ta-naslidki-317566/>

Стівен Фрай, Жадан і Дронь: у Львові стартував 33-й BookForum. – Зоряна Шейгец

Про хід заходу:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-stiven-fray-zhadan-i-dron-u-lvovi-startuvav-33-y-bookforum>

У Львові триває 33-й міжнародний BookForum. Головні події 11 вересня. – Наталка Горішня

Про хід заходу:

[https://zaxid.net/33\\_y\\_mizhnarodniy\\_bookforum\\_u\\_lvovi\\_golovni\\_podiya\\_11\\_veresnya\\_yaki\\_varto\\_vidvidati\\_n1645462](https://zaxid.net/33_y_mizhnarodniy_bookforum_u_lvovi_golovni_podiya_11_veresnya_yaki_varto_vidvidati_n1645462)

На Форумі Видавців у Львові презентують збірку історій військових волонтерів. – Дар'я Лобанок

На Форумі видавців у Львові відбудеться презентація збірки новел «Voices of Defenders. Vol. 2», які написали військові та волонтери. Подія проходитиме 12 вересня. Збірка є у друкованому та аудіоформатах та розповідає про людей, які продовжують будувати, допомагати, рятувати, любити, радіти і вірити. До неї увійшли новели десяти волонтерів та волонтерок. Ще десять озвучили їх для аудіозбірки. Частина авторок та авторів нині у війську, але в книзі вони описували свій волонтерський досвід з попередніх років війни. Координує проєкт ветеран Ю. Вовкогон. Упорядник збірки – поет і письменник Г. Семенчук. Видавець – військовий волонтер, засновник «UA Comix» та «3.3.3.» Б. Кордоба. Звукорежисером аудіозбірки став актор та ветеран Н. Павлик, студія «79014records». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/voices-of-defenders-prezentaciya-zbirki-novel-vid-viyskovih-i-volonteriv-317571/>

### **Музейна справа**

Ретроспектива наймолодшої з шістдесятників: у Києві експонують роботи скульпторки Аліси Забой. – Катерина Кадакова

У Національному музеї «Київська картинна галерея» відкрито виставку, присвячену 80-річчю видатної української скульпторки А. Забой. В експозиції представлено 16 скульптурних творів мисткині. Окрім цього, відвідувачі виставки побачать слайд-шоу з архівних світлин – атмосфера експедицій шістдесятників із науковцем Г. Логвиним та співу в легендарному хорі «Гомін» Л. Яценка; перший пам'ятник А. Горській, який також створила А. Забой. Виставка триватиме до 4 жовтня. Докладніше:

<https://divoche.media/2026/09/10/retrospektyva-naymolodshoi-z-shistdesiatnykiv-u-kyievi-eksponuiut-roboty-skulptorky-alisy-zaboy/>

Роботи авангардиста Анатолія Петрицького вперше за понад 50 років покажуть у Києві

У Музеї театрального, музичного та кіномистецтва України відкриють виставку «Анатоль Петрицький: Перевідкриття», присвячену українському художнику-авангардисту та сценографу. В експозиції представлять ескізи костюмів і декорацій, частину яких не показували понад 50 років, а також авангардні сценічні костюми 1920-х і рідкісні архівні кадри зі скляних негативів. Проєкт досліджує внесок Петрицького в українську сценографію та формування візуального стилю першої половини XX століття. Виставку, яка триватиме до 25 жовтня, доповнять кураторські екскурсії, лекції та спеціальні події. Джерело:

<https://bit.ua/2026/09/roboty-avangardysta-anatolya-petrytskogo-vpershe-za-ponad-50-rokiv-pokazhut-u-kyievi/>

У Художньому музеї Луцька відкрили персональну виставку Миколи Ковальчука. – Катерина Ношкалюк

У Художньому музеї Луцька презентовано персональну виставку творів живопису та графіки художника М. Ковальчука. Вона стала першою подією виставкового проєкту «Художник і місто». Експозицію розгорнуто у двох залах музею. Вона налічує 50 творів авторської графіки та малярства. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1100718-u-xudoznomu-muzeyi-lucka-vidkrili-personalnu-vistavku-mikoli-kovalcuka>

У Музеї Корсаків продовжили виставку «КОД колекціонера». – Катерина Ношкалюк

Лучани матимуть змогу відвідати виставку «КОД колекціонера» у Музеї Корсаків до 26 вересня. «Ще більше часу, щоб побачити виставку „Happiness Is a Warm Gun” із приватної колекції Р. Єрмоленка – проєкт, який зібрав в одному просторі знакові імена українського мистецтва XX–XXI століть», – зазначили музейники. Серед них: М. Примаченко, Д. Бурлюк, С. Делоне, А. Горська, В. Зарецький та багато ін. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1100644-u-muzeyi-korsakiv-prodovzili-vistavku-kod-kolekcionera>

В Острозі презентували проєкт «База даних українських рукописних книг XI–XVI ст. як символ боротьби за українську ідентичність Русі-України». – Галина Максимчук

У Музеї книги та друкарства (МКД) Державного історико-культурного заповідника Острога відбулася презентація науково-просвітницького проєкту «База даних українських рукописних книг XI–XVI ст. як символ боротьби за українську ідентичність Русі-України». Ініціатива втілюється у партнерстві з Національним заповідником «Софія Київська» за підтримки Українського культурного фонду. Проєкт Острозькій громаді особисто представили директорка видавництва «Горобець» Г. Горобець, піар-менеджерка видавництва О. Башкатова, а також доктор філологічних наук, член-кореспондент НАН України, лауреат Міжнародної премії ім. Івана Франка та воїн ЗСУ В. Мойсієнко. Видавці передали Музею книги 12-ту книгу із серії рукописів, що

зберігаються за кордоном. Видання містить 10 аркушів Євангелія XI століття (створеного в скрипторії Ярослава Мудрого) із двома особистими записами князя Костянтина Острозького (оригінал зберігається в Литві). Колекція музею поповнилася факсимільною копією «Конституції козацької України 1710 року». Ветеран війни В. Бунтовський передав до МКД прапори, шеврони та нагороди від 102, 103 та 105 бригад ТРО. Також про важливість збереження ідентичності під час війни розповів ветеран з Острога Ю. Ходзюк. Підбиваючи підсумки зустрічі, виконувач обов'язків директора ДІКЗО А. Брижук підкреслив важливість популяризації києворуської спадщини та спадщини князів Острозьких. Також було анонсовано амбітний спільний план видавництва «Горобець» та заповідника – видання репринту Острозької Біблії. Докладніше:

<https://ostrog.rayon.in.ua/news/1100538-v-ostrozi-prezentovali-projekt-baza-danix-ukrayinskix-rukopisnix-knig-xi-xvi-st-iaak-simvol-borotbi-za-ukrayinsku-identichnist-rusi-ukrayini>

### **Охорона культурної спадщини**

Мозаїку «Птаха» Алли Горської та Віктора Зарецького визнали пам'яткою національного значення. – Дар'я Лобанок

Кабінет Міністрів вніс архітектурно-монументальний об'єкт «Птаха» А. Горської і В. Зарецького до Державного реєстру нерухомих пам'яток України національного значення, повідомило Міністерство культури. У відомстві зазначили, що статус посилить правовий захист твору та створить належні умови для збереження. Мозаїку «Птаха» було створено 1970 року на фасаді сільської їдальні «Супій» у Гельмязеві на Черкащині. Це остання мозаїка, яку створила А. Горська разом з чоловіком В. Зарецьким незадовго до її вбивства. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/mozajika-ptaha-alli-gorskoji-stala-pam-yatkoyu-nacionalnogo-znachennya-317592/>

Зі Львова у Кременець передали відреставровані старовинні ікони XVIII ст. – Зоряна Яремишин

Після реставрації до Кременця повернули дві старовинні ікони, які датуються XVIII століттям – «Богородиця з Дитям» та «Ісус Христос на троні». Образи написані на дерев'яних дошках, є пам'ятками сакрального мистецтва, повідомили у Кременецько-Почаївському державному історико-архітектурному заповіднику. Два роки тому ці та інші ікони передали на реставрацію у львівську філію Національного реставраційного центру. Фахівці поступово реставрують образи та передають їх у заповідник. Докладніше:

[https://zaxid.net/dvi\\_ikoni\\_xviiiixix\\_st\\_pislya\\_restavratsiyi\\_povernuli\\_u\\_kremenetsko\\_pochayivskiy\\_diaz\\_n1645439](https://zaxid.net/dvi_ikoni_xviiiixix_st_pislya_restavratsiyi_povernuli_u_kremenetsko_pochayivskiy_diaz_n1645439)

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: [info\\_nplu@ua.fm](mailto:info_nplu@ua.fm)